

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 476/2020-19

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 13. októbra 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša a zo sudcov Libora Duľu a Ladislava Duditša (sudca spravodajca) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] zastúpeného advokátkou JUDr. Ľubou Berezňaninovou, Hlavná 45, Prešov, vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 12 ods. 1, čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky, práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 9 Sk 23/2019 z 20. novembra 2019 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Obsah ústavnej sťažnosti, sťažnostná argumentácia a návrh rozhodnutia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 27. februára 2020 doručená ústavná sťažnosť [REDACTED],

██████████ (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 12 ods. 1, čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 9 Sk 23/2019 z 20. novembra 2019 (ďalej len „napadnuté rozhodnutie“).

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a priložených príloh vyplýva, že sťažovateľ požiadal príslušnú pobočku Sociálnej poisťovne o priznanie starobného dôchodku. Žiadosť sťažovateľa bola zamietnutá. Proti tomuto rozhodnutiu sa sťažovateľ odvolal, jeho odvolanie bolo zamietnuté rozhodnutím Sociálnej poisťovne, ústredia ██████████ z 2. novembra 2017 (ďalej len „rozhodnutie Sociálnej poisťovne“). Sťažovateľ napadol rozhodnutie Sociálnej poisťovne správnu žalobou podanou na Krajskom súde v Žiline (ďalej len „krajský súd“). Krajský súd rozsudkom č. k. 26 Sa 16/2017-112 z 27. marca 2019 žalobu sťažovateľa zamietol. Sťažovateľ podal na najvyššom súde kasačnú sťažnosť, ktorá bola napadnutým rozhodnutím zamietnutá ako nedôvodná podľa § 461 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „SSP“).

3. Sťažovateľ namieta, že najvyšší súd nesprávne právne posúdil jeho nárok na priznanie starobného dôchodku. Uvádza, že v jeho prípade došlo k aplikácii právneho predpisu v rozpore so zákazom retroaktivity.

4. Sociálna poisťovňa posudzovala žiadosť sťažovateľa o priznanie starobného dôchodku jednak podľa zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov, pričom podmienky pre vznik nároku na starobný dôchodok posudzovala podľa zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov v spojení so zákonom č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení účinnom do 30. júna 2003.

5. Pre vznik nároku na starobný dôchodok bolo v zmysle zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení účinnom do 30. júna 2003 potrebné splniť podmienky

podľa § 174 ods. 1 a zároveň aj odseku 2 tohto zákona. Sťažovateľ cituje odsek 2 tohto ustanovenia, podľa ktorého: „*Podmienkou vzniku nároku na starobný dôchodok podľa odseku 1 je, že zamestnanie I. pracovnej kategórie alebo služba I. alebo II. kategórie funkcií trvali k 31. decembru 1999; za zamestnanie sa na tieto účely považujú i náhradné doby a doby uvedené v § 5 ods. 1 a v § 6 ods. 1 nariadenia vlády Československej socialistickej republiky č. 117/1988 Zb.*“ Podľa neho sa táto podmienka na jeho prípad nevzťahovala a Sociálna poisťovňa použila nesprávne znenie právneho predpisu. Tento podľa sťažovateľa nesprávny postup Sociálnej poisťovne bol potvrdený aj napadnutým rozhodnutím najvyššieho súdu.

6. Sťažovateľ zastáva právny názor, že v jeho prípade bolo potrebné aplikovať § 174 ods. 2 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení účinnom do 31. decembra 1996, pretože ku koncu tohto kalendárneho roka ešte trval jeho služobný pomer. K ukončeniu služobného pomeru sťažovateľa došlo až ku 30. júnu 1997. V zmysle § 174 ods. 2 zákona č. 100/1988 Zb. sa vyžadovalo, aby zamestnanie v určených kategóriách trvalo k 31. decembru 1995, čo sťažovateľ spĺňal.

7. Na podporu svojho tvrdenia poukázal na § 175g ods. 2 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení účinnom do 30. júna 2003, z ktorého odvodil, že o jeho nároku na starobný dôchodok sa malo rozhodovať podľa predpisov účinných pred prijatím novely zákona č. 355/1999 Zb., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov (ďalej len „*novela zákona č. 355/1999 Zb.*“), aplikáciou ktorej mu nárok na starobný dôchodok nevznikol. Okrem toho uviedol príklady rozdielnej rozhodovacej praxe krajských súdov a aj najvyššieho súdu (rozhodnutie sp. zn. 1 Sk 7/2017) pri posudzovaní vzniku nároku na starobný dôchodok podľa ustanovení zákona č. 100/1988 Zb. v znení účinnom do 30. júna 2003.

8. Z dôvodu ústavne nekonformnej aplikácie § 174 zákona č. 100/1988 Zb. v znení účinnom do 30. júna 2003 došlo podľa názoru sťažovateľa k zásahu do jeho základného práva na súdnu ochranu, práva na spravodlivý súdny proces, ako aj k porušeniu jeho základného práva vlastníť majetok v spojení so zákazom diskriminácie. Najvyšší súd

napadnutým rozhodnutím porušil legitímne očakávaná sťažovateľa. Sťažovateľ od ústavného súdu očakáva, že poskytne ochranu ním označeným základným právam, ktorých porušenie namieta, vysporiada sa s dvojkoľajnosťou v judikatúre všeobecných súdov, ktorá vo svojich dôsledkoch spôsobuje diskrimináciu v oblasti priznávania starobných dôchodkov.

9. K možnému zásahu do základného práva vlastníť majetok sťažovateľ upriamuje pozornosť na bod 51 nálezú ústavného súdu sp. zn. PL. ÚS 8/2017 z 25. apríla 2018 a na rozsudky Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Kondrashina v. Rusko a vo veci Stec a ďalší v. Spojené kráľovstvo.

10. Na základe uvedeného sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd rozhodol nálezom tak, že vysloví porušenie základného práva sťažovateľa podľa čl. 12 ods. 1, čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 14 dohovoru a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu napadnutým rozhodnutím najvyššieho súdu, ktoré žiada zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie a rozhodnutie. Zároveň si sťažovateľ uplatňuje nárok na náhradu trov konania.

II.

Právomoc ústavného súdu a relevantná právna úprava

11. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

12. Podľa čl. 127 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

13. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

14. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

15. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

16. Podľa čl. 12 ods. 1 ústavy ľudia sú slobodní a rovní v dôstojnosti i v právach. Základné práva a slobody sú neodňateľné, nescudziteľné, nepremlčateľné a nezrušiteľné.

17. Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Majetok nadobudnutý v rozpore s právnym poriadkom ochranu nepožíva. Dedenie sa zaručuje.

18. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

19. Podľa čl. 46 ods. 2 ústavy kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy, môže sa obrátiť na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia, ak zákon neustanoví inak. Z právomoci súdu však nesmie byť vylúčené preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd.

20. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu. Rozsudok musí byť vyhlásený verejne, ale tlač a verejnosť môžu byť vylúčené buď po dobu celého, alebo časti procesu v záujme mravnosti, verejného poriadku alebo národnej bezpečnosti v demokratickej spoločnosti, alebo keď to vyžadujú záujmy maloletých alebo ochrana súkromného života účastníkov alebo, v rozsahu považovanom súdom za úplne nevyhnutný, pokiaľ by, vzhľadom na osobitné okolnosti, verejnosť konania mohla byť na ujmu záujmom spoločnosti.

21. Podľa čl. 14 dohovoru užívanie práv a slobôd priznaných týmto dohovorom sa musí zabezpečiť bez diskriminácie založenej na akomkoľvek dôvode, ako je pohlavie, rasa, farba pleti, jazyk, náboženstvo, politické alebo iné zmýšľanie, národnostný alebo sociálny pôvod, príslušnosť k národnostnej menšine, majetok, rod alebo iné postavenie.

22. Podľa čl. 1 dodatkového protokolu každá fyzická alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré ustanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva.

23. Podľa § 174 ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení účinnom do 31. decembra 1995 občan, ktorý vykonával pred 1. januárom 1996 zamestnanie I. pracovnej kategórie, prípadne službu I. alebo II. kategórie funkcií, má po 31. decembri 1995 nárok na starobný dôchodok tiež, ak bol zamestnaný najmenej 25 rokov a dosiahol vek aspoň:

a) 56 rokov, ak bol zamestnaný najmenej 14 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. a), prípadne 9,5 roka, ak ide o také zamestnanie v uránových baniach, alebo 19 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. b) až h) alebo 19 rokov v službe I. kategórie funkcií.

b) 57 rokov, ak bol zamestnaný najmenej 13 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. a), prípadne 9 rokov, ak ide o také zamestnanie v uránových baniach, alebo 18 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. b) až h) alebo 18 rokov v službe I. kategórie funkcií,

c) 58 rokov, ak bol zamestnaný najmenej 12 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. a) prípadne 8 rokov, ak ide o také zamestnanie v uránových baniach, alebo 16 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. b) až h) alebo 16 rokov v službe I. kategórie funkcií alebo 17,5 roka v službe II. kategórie funkcií, alebo

d) 59 rokov, ak bol zamestnaný najmenej 11 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. a), prípadne 7,5 roka, ak ide o také zamestnanie v uránových baniach, alebo 15 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. b) až l) alebo 15 rokov v službe I. alebo II. kategórie funkcií.

24. Podľa § 174 ods. 2 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení účinnom do 31. decembra 1995 podmienkou vzniku nároku na starobný dôchodok podľa odseku 1 je, že zamestnanie I. pracovnej kategórie alebo služba I. alebo II. kategórie funkcií trvali k 31. decembru 1995; za zamestnanie sa na tieto účely považujú i náhradné doby a doby uvedené v § 5 ods. 1 a v § 6 ods. 1 nariadenia vlády Československej socialistickej republiky č. 117/1988 Zb.

25. Podľa § 174 ods. 2 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení účinnom do 30. júna 2003 podmienkou vzniku nároku na starobný dôchodok podľa odseku

1 je, že zamestnanie I. pracovnej kategórie alebo služba I. alebo II. kategórie funkcií trvali k 31. decembru 1999; za zamestnanie sa na tieto účely považujú i náhradné doby a doby uvedené v § 5 ods. 1 a v § 6 ods. 1 nariadenia vlády Československej socialistickej republiky č. 117/1988 Zb.

26. Podľa § 175g ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení účinnom do 30. júna 2003 ak konanie o nároku na dôchodok a o jeho výške nebolo právoplatne skončené pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona a hodnotenie zamestnania v I. a II. pracovnej kategórii alebo v I. a II. kategórii funkcií má vplyv na vznik nároku na dôchodok alebo na jeho výšku, o nároku na dôchodok a o jeho výške sa rozhodne podľa predpisov účinných po dni nadobudnutia účinnosti tohto zákona, ak nie je ďalej ustanovené inak.

27. Podľa § 175g ods. 2 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení účinnom do 30. júna 2003 ak o nároku na starobný dôchodok podľa § 174 nebolo právoplatne rozhodnuté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, o nároku na starobný dôchodok sa rozhodne podľa predpisov účinných do dňa nadobudnutia účinnosti tohto zákona.

28. Podľa § 175g ods. 3 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení účinnom do 30. júna 2003 ak konanie o nároku na dôchodok a o jeho výške bolo právoplatne skončené ku dňu nadobudnutia účinnosti tohto zákona a hodnotenie zamestnania v I. a II. pracovnej kategórii alebo v I. a II. kategórii funkcií má vplyv na vznik nároku na dôchodok alebo na jeho výšku, na žiadosť občana sa o nároku na dôchodok a o jeho výške rozhodne podľa predpisov účinných po dni nadobudnutia účinnosti tohto zákona.

III.

Posúdenie vecí ústavným súdom

29. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh ústavný súd ustálil, že jej podstatou je tvrdené porušenie základného práva sťažovateľa vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy

v spojení s právom na ochranu majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu, základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy v spojení s právom na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a porušenie zákazu diskriminácie podľa čl. 12 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 14 dohovoru napadnutým rozhodnutím najvyššieho súdu z dôvodu, že najvyšší súd podľa názoru sťažovateľa posúdil jeho nárok na priznanie starobného dôchodku v rozpore so zákazom retroaktivity, pretože aplikoval znenie právneho predpisu, ktoré sa na sťažovateľov prípad nemalo vôbec vzťahovať a porušil tým aj legitímne očakávania sťažovateľa týkajúce sa možnosti vzniku jeho nároku na starobný dôchodok. Sťažovateľ poukázal aj na rozdielnu rozhodovaciu prax všeobecných súdov vo vzťahu k riešeniu aplikácie toho-ktorého znenia zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení, čím došlo k tvrdenému porušeniu zákazu diskriminácie, keď v obdobných prípadoch bol nárok na priznanie starobného dôchodku posudzovaný odlišne.

30. Podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu (napr. IV. ÚS 77/02, IV. ÚS 299/04, II. ÚS 78/05) do obsahu základného práva na súdnu ochranu patrí aj právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon. Súčasne má každý právo na to, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy. Z toho vyplýva, že k reálnemu poskytnutiu súdnej ochrany dôjde len vtedy, ak sa na zistený stav veci použije ústavne konformným spôsobom interpretovaná platná a účinná právna norma (m. m. IV. ÚS 77/02).

31. Ústavný súd sa oboznámil s obsahom napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu, ktorý na sťažovateľov prípad aplikoval § 174 ods. 2 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení účinnom do 30. júna 2003. V zmysle tohto ustanovenia sťažovateľ nespĺnil podmienku stanovenú v § 174 ods. 2 tohto zákona a nárok na starobný dôchodok mu nevznikol.

32. K námietke sťažovateľa, že nárok na starobný dôchodok mu vznikol na základe zákona o sociálnom zabezpečení v znení niektorej z predchádzajúcich noviel tohto zákona,

najvyšší súd uviedol, že tento výklad považuje za nesprávny. Sťažovateľova argumentácia sa odvíja od § 175g ods. 2 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení účinnom do 30. júna 2003. Toto ustanovenie sa podľa najvyššieho súdu vzťahuje na prípady, keď o nároku na starobný dôchodok nebolo rozhodnuté za podmienky, že samotný nárok už vznikol, a to v čase do 21. decembra 1999, t. j. do nadobudnutia účinnosti novely zákona č. 355/1999 Z. z. pre účely zachovania nárokov plynúcich z predchádzajúcej právnej úpravy. Z tohto ustanovenia ale nemožno vyvodit', že by sa aj do budúca mal vznik prípadných nárokov posudzovať podľa predchádzajúcich znení zákona č. 100/1988 Zb. Naopak, nároky na dôchodkové dávky, ktoré v budúcnosti ešte len vzniknú, sa posúdia podľa predpisov účinných v čase rozhodovania o nich.

33. K námietke sťažovateľa o rozličnom prístupe jednotlivých krajských súdov k posúdeniu tejto otázky najvyšší súd uviedol, že na ňu neprihliadal a v bode 22 napadnutého rozhodnutia zdôraznil ustálenú judikatúru najvyššieho súdu, ktorá podporuje jeho právne závery v tomto konkrétnom prípade.

34. Uvedené závery najvyššieho súdu nemožno posúdiť ako neodôvodnené alebo arbitrárne vo vzťahu k výkladu a aplikácii príslušných ustanovení zákona č. 100/1988 Zb. Právny názor najvyššieho súdu, s ktorým sťažovateľ polemizuje, je v súlade aj s rozhodnutím najvyššieho súdu sp. zn. 9 So 62/2009 publikovaným v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí sudov Slovenskej republiky č. 5/2011 pod číslom 53/2011. Publikované rozhodnutie je potrebné považovať za súčasť ustálenej rozhodovacej praxe najvyšších súdnych autorít, ktorých rešpektovanie pri rozhodovaní súdov nižších stupňov je naplnením legitímnych očakávaní smerujúcich k zabezpečeniu stavu právnej istoty. Ak sa pri riešení konkrétnej právnej otázky chce senát najvyššieho súdu rozhodujúci o kasačnej sťažnosti od ustálenej praxe odchýliť, musí vo veci rozhodnúť veľký senát (§ 22 SSP). Sťažovateľ argumentoval aj rozhodnutím najvyššieho súdu sp. zn. 1 Sk 7/2017 z 26. februára 2019, ktoré ale nebolo uverejnené v dostupných databázach súdnych rozhodnutí, ústavnému súdu sa nepodarilo ho vyhľadať ani na internete a napokon ani sám sťažovateľ ho k podanej ústavnej sťažnosti nepriložil, preto k jeho obsahu ústavný súd nemohol zaujať stanovisko.

35. V konkrétnom prípade sťažovateľa najvyšší súd nerozhodol v rozpore so svojou ustálenou judikatúrou, preto nemožno uvažovať ani o porušení legitímnych očakávaní na strane sťažovateľa.

36. V tejto súvislosti sťažovateľ namieta, že uvedený právny názor je porušením zákazu retroaktivity právnych noriem. K tejto právnej otázke zaujal stanovisko ústavný súd pri posudzovaní obdobnej veci v uznesení č. k. III. ÚS 88/2017 zo 14. februára 2017, kde v bode 31 uviedol, že nejde o pravú retroaktivitu, ale o prípad nepravej retroaktivity, ktorá je v právnom štáte prípustná. O neprípustnú pravú retroaktivitu by šlo v prípade, ak by sťažovateľovi v minulosti vznikol nárok na starobný dôchodok, ktorý by nebol podľa novej právnej úpravy uznaný. Sťažovateľovi ale nárok na starobný dôchodok ako taký nemohol vzniknúť podľa právnej úpravy účinnej do 31. decembra 1996, pretože k tomuto dátumu nespĺňal jednu z podmienok vzniku nároku na starobný dôchodok, a to podmienku dovŕšenia určeného veku.

37. Z hľadiska namietaného porušenia princípu zákazu diskriminácie v zmysle čl. 12 ods. 1 ústavy a čl. 14 dohovoru ústavný súd konštatuje, že keďže najvyšší súd aplikoval právny názor všeobecne uznávaný a aplikovaný väčšinou, nemohol tým nežiaduco diskriminovať sťažovateľa pri uplatňovaní jeho nároku.

38. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03).

39. Na základe uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že je potrebné ústavnú sťažnosť sťažovateľa v časti namietajúcej porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy v spojení s právom podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako aj z hľadiska porušenia práva podľa čl. 12 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 14 dohovoru napadnutým rozhodnutím najvyššieho súdu odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú, pretože neidentifikoval žiadne porušenie sťažovateľom uvedených práv, a preto nebolo možné uvažovať ani o neprijateľnom zásahu do majetkovej sféry sťažovateľa a o porušení základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 1 dodatkového protokolu. Aj v tejto časti musel ústavný súd odmietnuť ústavnú sťažnosť sťažovateľa ako zjavne neopodstatnenú.

40. Keďže ústavná sťažnosť sťažovateľa bola odmietnutá ako celok už pri jej predbežnom prerokovaní, rozhodovanie o ďalších návrhoch sťažovateľa v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. októbra 2020

Miroslav DURIŠ
predseda senátu